

Návrh legislatívnej zmeny Zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti (ďalej „Zákon“)

Projekt:	Lepšie verejné politiky pre bývanie marginalizovaných rómskych komunít
Organizácia:	Nezisková organizácia Projekt DOM.ov
Operačný program:	Efektívna verejná správa
Kód žiadosti o NFP:	314011Q491
Názov aktivity:	Hlavná aktivita č. 1 Skvalitňovanie sociálnej práce v oblasti bývania a finančnej gramotnosti v MRK
Názov výstupu:	Návrh legislatívnej zmeny za účelom zefektívnenia verejnej správy
Názov opatrenia:	Návrh na úpravu Zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti
Subjekt, ktorému sa návrh opatrenia predkladá:	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Komentár:

Hlavným zámerom Zákona o službách zamestnanosti je riešenie dôležitej témy, a tou je nezamestnanosť, nízka kvalifikácia obyvateľstva SR a slabá pripravenosť jednotlivcov na trh práce. Vytvára podmienky pre implementáciu aktívnej politiky na trhu práce. Zaoberá sa najmä problematikou dlhodobej nezamestnanosti a sťaženej zamestnanosti v málo rozvinutých regiónoch. Zákon bol od svojho vzniku mnohokrát novelizovaný, prešiel užitočnými zmenami, ktoré reagovali na aktuálnu sociálno - ekonomickú situáciu v spoločnosti.

Najširšie využívaným nástrojom, ktorý je zakotvený v časti 7 Aktívne opatrenia na trhu práce, v § 52 Zákona je **aktivácia nezamestnaných prostredníctvom menších obecných služieb**. Aktuálny názov opatrenia je definovaný ako aktivačná činnosť formou menších obecných služieb pre obec alebo formou menších obecných služieb pre kraj. Cieľom opatrenia je podpora udržiavania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných občanov, ktorí sú poberateľmi dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi. Uchádzač o zamestnanie zaradený na aktivačnú činnosť poberá k dávkam v hmotnej núdzi taktiež aktivačný príspevok. „Aktivanti“ vykonávajú práce, ktoré sú určené na zlepšenie ekonomických podmienok, sociálnych podmienok, kultúrnych podmienok, tvorbu, ochranu, udržiavanie a zlepšovanie životného prostredia obyvateľov obce, starostlivosť o ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva, podporu vzdelávania, rozvoj a poskytovanie sociálnych

služieb a ďalších činností v sociálnej oblasti, rozvoj a ochranu duchovných a kultúrnych hodnôt, doplnkové vzdelávanie detí a mládeže a na rozvoj a podporu komunitnej činnosti.

Aktivačnú činnosť môžu podľa aktuálneho znenia Zákona vykonávať tieto subjekty:

- Obec,
- Rozpočtová alebo príspevková organizácia, ktorej zriaďovateľom je obec,
- Samosprávny kraj.

Do roku 2008 sa mohli o výkon aktivačnej činnosti uchádzať aj neziskové organizácie a cirkvi. Mnohé organizácie neziskového charakteru organizovali aktivačnú činnosť najmä v obciach, kde sa samospráva z rôznych dôvodov do programu aktivácie nezapojila, prípadne v oblastiach, ktoré samospráva nepokrýva, napr. organizovanie voľného času detí a mládeže, komunitná práca, podporná sociálna práca, svojpomocné aktivity, enviromentálne aktivity. Po roku 2008 zo zoznamu oprávnených žiadateľov o výkon menších obecných prác vypadli neziskové organizácie a cirkvi. Tie sa síce môžu zapojiť do iných opatrení, ako je napr. dobrovoľnícka služba, absolventská prax, avšak za posledné roky boli tieto opatrenia stále viac okresávané, pozastavené, prípadne mali na realizáciu alokované nízke rozpočty. Aktivačné práce formou menších obecných služieb toho času vykonávajú samosprávy, v ojedinelých prípadoch aj samosprávne kraje. Najčastejšou formou aktivácie sú upratovacie práce „aktivantov“ vo vonkajších priestoroch - čistenie ulíc, parkovísk a iných verejných priestranstiev.

Program aktivácie je tým pádom ochudobnený o iné, pre spoločnosť osožné činnosti. Neziskové organizácie a cirkvi by pritom mohli „aktivantov“ zapojiť napr. do:

- Asistencie pri tvorbe komunitných záhrad v novovznikajúcich susedstvách (uliciach, štvrtiach) s individuálnou výstavbou rodinných domov,
- Vzdelávacích aktivít pre deti, mládež, ohrozené skupiny obyvateľstva v témach napr. starostlivosť o životné prostredie, spracovanie odpadov, komunitná participácia, komunitná svojpomoc, finančná gramotnosť,
- Asistencia pri voľnočasových aktivitách pre deti a mládež v komunitných centrách, kluboch voľného času, materských centrách,

- Zabezpečovanie verejného poriadku v školských autobusoch, na autobusových zástavkách a pod. ,
- Asistencia pri tvorbe náučných chodníkov, úprava turistických chodníkov.

Paragrafové znenie:

Navrhujeme doplnenie § 52 v siedmej časti Zákona, v odseku (2):

Menšie obecné služby pre obec organizované obcou, alebo rozpočtovou organizáciou, alebo príspevkovou organizáciou, ktorej zriaďovateľom je obec, **alebo inou právnickou osobou s neziskovým charakterom (neziskové organizácie a cirkvi)**, na účely tohto zákona je forma aktívnej činnosti dlhodobo nezamestnaného občana vykonávaním prác, ktoré sú určené na zlepšenie ekonomických podmienok, sociálnych podmienok, kultúrnych podmienok, tvorbu, ochranu, udržiavanie a zlepšovanie životného prostredia obyvateľov obce, starostlivosť o ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva, podporu vzdelávania, rozvoj a poskytovanie sociálnych služieb a ďalších činností v sociálnej oblasti, rozvoj a ochranu duchovných a kultúrnych hodnôt, doplnkové vzdelávanie detí a mládeže a na rozvoj a podporu komunitnej činnosti.